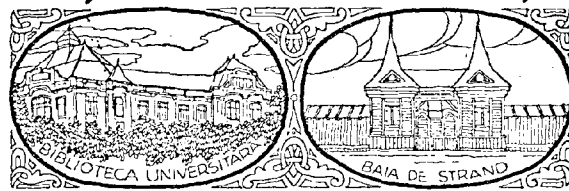
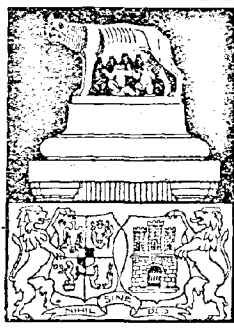

ADMINISTRAȚIA

FOAIE SPECIALĂ PENTRU INTERESELE SOCIALE FINANCIARE ȘI CULTURALE ALE ADMINISTRAȚIEI

COMUNALE

BIROUL REDACȚIEI: STR. COGĂLNICEANU 4
ETAJ I. TELEFON 2—38.

REDACTOR RESPONSABIL: Dr. E. A. DANDEA.
ABONAMENT: PE UN AN 75 LEI, PE 1/2 AN
40 LEI; UN NUMĂR 4 LEI.

ARARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ.

REPRODUCEREA FĂRĂ ARĂTAREA ISVORULUI E
INTERZISĂ; PARTEA OFICIALĂ TOTUȘI SE POA-
TE REPRODUCE FĂRĂ NICI O RESTRICȚIUNE.

Estras din opinia referitoare la Cluj Alten S. Miller, szakértő jelen- dín anul 1914 al specialistului ame- rican ing. Alten S. Miller. tésének Kolozsvár várost érdeklő kivonata (1914).

Intrebuințarea gazului metan.

Oamenii consideră de obicei sănătatea și comoditatea de scopul ultim a civilizației; de aceea în America se năzuiesc, ca gazul metan să fie întrebuințat spre folosința casnică. E în general cunoscut, că gazul metan este factorul cel mai important a unei vieți plăcute și comode, ba mijlocit chiar factorul sănătății. Chiar pentru aceasta cu ocaziunea primei studieri a gazului metan din Transilvania s'au gândit la întrebuințarea lui în economia casnică.

Însă prețul horend a burlanelor reduce posibilitatea întrebuințării lui la un cerc așa de mic, că se ivește necesitatea studierii separate a ramurilor de industrie, ca să se găsească modalitatea prin care gazul metan să se poată folosi în locul unde se găsește fără a se investi un capital prea mare.

Direcția conductului.

.... S'a ivit idea, că cea mai acomodată direcție pentru conducerea burlanelor ar fi linia ferată. Este fără îndoială, că șanțurile dălmelor de cale ferată par a fi celea mai sigure pentru conduct, însă totuși nu ar fi consult să se întrebuințeze acestea. Gazul metan va fi transportat pe lângă o presiune de cinci—douăzeci și cinci atmosfere și scăparea gazului la punctele de atingere ale burlanelor va fi împiedecată cu ajutorul plumbului ori cauciucului, ori numai cu ajutorul cauciucului. Esperiența arată însă, că obvin crepături în toate conductele, cu presiune mai înaltă. Iar dacă burlanele sunt

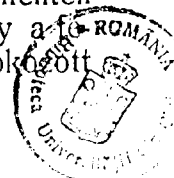
A földgáz hasznosítása.

Az emberek az egészséget és a kényelmet szokták a civilizáció végső céljának tekinteni és ezért Amerikában arra igyekeznek, hogy a földgáz házi használatra fordítottassék. Általában elfogadható, hogy a földgáz igen fontos tényezője a kellemes és kényelmes életnek s talán közvetve az egészségnek. Ezért az erdélyi földgáz első tanulmányozása alkalmával a házi használatra leendő fordításra gondoltak.

A magas cső-árak azonban a kihasználást oly szűk körzetre szorítják, hogy czélszerűnek látszik, az ipari viszonyok külön tanulmányozására, hogy módot leljünk a földgáznak előfordulási helyén való nagymennyiségű felhasználásra tul nagy tökebefektetés nélkül.

A csővezeték utiránya.

Felvetették azt az eszmét, hogy a csövek vezetésére legalkalmasabb utirány a vasutvonal mente volna. Kétségtelen, hogy a vasuti töltések anyag-árkai a legmegbizhatóbbaknak mutatkoznak a csővezeték részére, de mégsem volna tanácsos ezek felhasználása. A földgázt öt-huszonöt atmoszféra között váltakozó nyomás alatt fogják szállítani és a csövek érintkező pontjain ólom és gummi, vagy csak gummi segítségével fogják az elillanást megakadályozni. A tapasztalat mindazonáltal azt mutatja, hogy minden magas nyomású csővezetékben előfordulnak repedések. Ha pedig a csövek a vasut mentén vannak, a kiömlő gáz a mozdony vagy a kocsik kezeknek a keretekkel való surlódástól okozott

pe lângă linia ferată gazul ce se revarsă din acestea poate să ia foc foarte ușor din schintele locomotivei ori din schintele provenite din frecarea frânei și a roților. Un astfel de foc ar fi periculos pentru călătorii și personalul însoțitor al trenurilor, iar pe de altă parte ar periclita circulația. Afară de aceasta ar îngreuna mult repararea burlanelor.

Afară de liniile ferate singure șoselele se îmbie de loc pentru burlane și după părerea noastră aici trebuie să se depună burlanele. Șoselele vor trebui să stea sub supraveghere intensivă, mai ales la locurile multe, unde s'a nămit pământul și cu tot prețul se va niza, ca să se împiedice frângerea burlanelor ceea ce fără dispozițiunile de apărare, necesare, va urma necondiționat.

Întreprinderea din Cluj.

Prima întrebare, natural, este, că oare care este maximul cantității de gaz, de care e nevoie, și a cantității necesare pe o oră. Orașul a avut în 1910 o populație de 58.552 suflete.

Conform datelor primite dela autoritățile orașenești s'au întrebuințat în anul 1912 pentru scopuri casnice 151.000 m³ lemne per 15 cor. în preț de 2,265.000 cor. Aceasta este mai mult cu ceva de 38 cor. pe persoană.

Cantitatea gazului de cărbuni întrebuințat este 1,000.000 m³. Cantitatea cărbunilor întrebuințați în uzine industriale și comerciale este 20.000 tone. Din aceasta subtrăgând acel plus de cărbuni, care l'a vândut societatea de gaz de cărbuni în forma de cocs, 1750 tone.

Intrucât aprecierea poate fi exactă, 160 m³ sunt necesari pentru suplinirea unui m³ de lemne despicate mai ușoare, și 500 m³ gaz de cărbuni pentru suplinirea unei tone de cărbuni de Aghireș.

În baza computării acesteia trebuința de gaz a orașului Cluj ar fi următoarea pentru trebuințe casnice:

în loc de 151.000 m ³ lemne	24,160.000 m ³
" " " 1,000.000 gaz de cărbuni	1,000.000 m ³
total	25,160.000 m ³

Pentru trebuințe comerciale și industriale:

în loc de 18.250 tone cărbuni de Aghireș	9,125.000 m ³
suma trebuințelor	34,285.000 m ³

Spre scopuri industriale și comerciale se va vinde pentru 3 fil. 1 m³ de gaz pentru ca să poată concura cu cărbunii de Aghireș, însă prețul acesta nu este deajuns pentru ca con-

szikráktól könnyen tüzet foghat. Ily tűz pedig veszélyes volna a vonatok utasai és kísérői személyzetére, másfelől akadályozná a forgalmat. Ezen felül súlyosan hátráltatná a csövek javítását.

A csövek helyéül a vasut-testeken kívül egyedül az országutak kínálkoznak és nézetünk szerint ott kell azokat lefektetni. Az országutak gondos felügyelet alatt tartandók, különösen a nagyszámu földcsuszamlásos helyen és mindeképen arra kell törekedni, hogy a csötöréseket megakadályozzuk, ami a szükséges óvintézkedések nélkül okvetlen bekövetkezik.

A kolozsvári üzem.

Az első kérdés természetesen, mennyi a szükségelt gázmennyiség és az óránként előálló szükséglet maximuma. A város népessége 1910-ben 58.552 lélek volt.

A városi hatóságok adatai szerint 1912-ben házi használatra elfogyasztottak 151.000 m³ fát á 15 K. 2,265.000 K.

Ez valamivel több mint 38 cor. fejenként. Az elhasznált mesterséges gáz mennyisége 1,000.000 m³.

Az ipari és kereskedelmi üzemekben elfogyasztott szén mennyisége 20.000 tonna. Ebből levonva azt a szén többletet, amelyet a légszisztársaság koks alakjában elárusított 1,750 tonna. Marad tisztán kereskedelmi és ipari célokra 18,250 tonna.

Amennyire a becslés pontos lehet, 160 m³ gáz szükséges egy m³ laza hasábos tűzifa pótlására és 500 m³ gáz egy tonna egeresi szén pótlására.

E számítás alapján Kolozsvár gázszükséglete a következő volna

házi használatra.

151.000 m ³ fa helyett	24,160.000 m ³
1,000.000 m ³ mesterséges gáz helyett	1,000.000 m ³
	25,160.000 m ³

Kereskedelmi- és ipari célokra.

18.250 tonna egeresi szén helyett	9,125.000 m ³
Összes szükséglet	34,285.000 m ³

Kereskedelmi és ipari célokra három fil-lérrel kell a gáz köbméterét adni, hogy az egeresi szénnel szemben versenyképes legyen, ámde azaz ár nem elegendő ahhoz, hogy egy csövezeték építése kifizetődjék az e célokra szolgáló gáz szállításához. A csövezeték tehát úgy kell tervezni, hogy csupán a házi szükséglet maximumáról gondoskodunk. Abban az évenként előforduló néhány órában, amikor a házi

struirea conductului pentru transportarea gazului până acasă să fie rentabilă. Conductul trebuie deci astfel plănit, că numai de trebuințele casnice, maxime ne îngrijim. În decursul acelor câtorva ore de peste an, când consumatorii casnici întrebunțază pe deplin capacitatea de aprovizionare a conductului de gaz, se va sista prevederea cu gaz a acelor consumatori, cari plătesc numai trei fil. La încheierea contractelor se va avea grije, ca în caz de nevoie să se poată sustrage gazul fără abdicare prealabilă, dela acei consumatori, cari plătesc un astfel de preț unitar. Însă și în astfel de cazuri, îndată ce e posibil, se va începe din nou furnizarea gazului.

Cheltuelile de construire a liniei clujene.

56 km. burlane Thyssen	à 40.000	2,240.000 cor.
15 km. " "	à 9.330	139.950 "
71 km. linie telefonică	à 1.100	78.100 "
Total		2,458.051 cor.

Greșeli la aplicarea hărților, apoi cheltuelile ventilelor de retorsiune, reguletoarelor de ventile, separatoarelor de apă etc., 5% 122.903 cor.

Interese, cheltueli de administrare, lucrări ingineresti, manipulare, mașinăriile, accidente, întelăsarile, spese neprevăzute 645.238 cor.

Cheltuelile pentru câștigarea clientelei fac 60% din venitul anual ce se poate aștepta 1,371.121 cor.

Cheltuelile instalațiunilor și a câștigării clientelei total 4,598.121 "

În număr rotund 4,600.000 cor.

Dacă luăm ca bază cifrele date de uzinele de fier, de stat înainte de 1 Octombrie, cheltuelile acestea ar face 4,915.400 cor.

Intrate și eșite în Cluj.

Intrate brutto.

Intrebunțare casnică	25,160.000m ³	
à 0.08		2,012.800 cor.
Intrebunțare industrială		
9,125.000m ³ à 0.03		273.750 "
		2,286.550 cor.

Din suma aceasta ar primi Societatea conductelor

65 ⁰ / ₀ din 2,012.800 cor.	1,308.320 cor.
70 ⁰ / ₀ " 273.750 "	191.625 "
	1.499.945 cor.

adecă în număr rotund: 1,500.000 coroane.

Presupunând că dela sonde până la con-

fogaștók a csővezeték egész szolgáltató képességét igénybe veszik, meg kell szüntetni azoknak a fogaștóknek az ellátást, akik csak három fillért fizetnek. A szerződések megkötésénél gondoskodni kell arról, hogy azoktól a fogaștóktól, akik ily egységárat fizetnek, szükség esetén előzetes felmondás nélkül meg lehessen vonni a gáz szolgáltatását. Ily esetben is azonban, mihelyt lehetséges, újból meg kell kezdeni a gáz szállítást.

A kolozsvári vonal építési költsége.

56 km. 300 mm. Thyssen cső	
à 40.000	2,240.000 Kor.
15 km. 90 mm. Thyssen cső	
à 9.330	139.950 Kor.
71 km. telefonvonal cső	1.100
Összesen	2,458.051 Kor.

Tévedések a térkép leolvasásánál továbbá a csapószerkezetek, szelepek nyomásszabályozók, vízlecsapolók stb. költsége 5 százalék 122.903 Kor.

Kamat kiigazítási költség, mérnöki munkálatok, kezelés, gépüzem, balesetek, mulasztások, előre nem látott kiadások 645.238 Kor.
3,226.191 Kor.

Üzletszerzési költségek, a várható évi bevétel 60%-a 1,371.930 Kor.
A berendezés és üzletszerzés költségei összesen 4,598.121 Kor.

Kerekszámban 4,600.000 korona.

Ha az állami vasművektől október elseje előtt adott számokat vesszük alapul, ez a költség 4,915.400 koronát tenne ki.

Bevétel és kiadás Kolozsvárt.

Bruttó bevétel.

Házi használat	25,160.000 m ³	
à 0.08		2,012.800 Kor.
Ipari használat	9,125.000 m ³	
à 0.03		273.750 Kor.
		2,286.550 Kor.

Ebből az összegből a csővezeték társasága kapna:

65%-ot	2,012.800	korona után	1,308.320	Kor.
70%-ot	273.750	"	"	191.625 Kor.
			<u>1,499.945</u>	Kor.

vagyis kerekszámban 1,500.000 korona.

Feltéve, hogy a kutaktól a fogaștókig az állam-

sumatori se prăpădește din gazul cumpărat dela stat 6%, eșitele iau forma următoare:

Eșite.

37,266.300m ³ gaz à 0.004	149.065 cor.
uzina conductelor colective	
37,266.300m ³ gaz à 0.004	149.065 "
uzina conductului principal	
56×1250	70.000 "
eșite în plus ce se pot aștepta și administrare	75.000 "
	443.130 cor.
scădere de interese în decurs de 10 ani pe bază de 6%, 4,600.000×0.0716	329.360 "
	772.490 cor.
sald (pentru impozite și profit)	727.510 "
care sumă face 15.4% din cheltuelile instalațiunilor.	

Estimarea bazată pe investirea spre a cumpăra Uzina de gaz existentă în Cluj și pe capitalul mai nou, necesar pentru câștigarea noii întreprinderi, a societății de gaz de cărbuni din Cluj, ne arată, că, — luând de bază cele 35% primite dela consumatorii cari plătesc prețurile stabilite pentru întrebuințare casnică și cele 30% cesionate din gazul industrial și comercial, — și societatea aceasta va beneficia de un profit corespunzător investirei sale.

....Dacă pentru câștigarea clientelei nu va sta la dispoziție o grupă de oameni corespunzători, cari să se priceapă la câștigarea clienților și la atragerea celor odată câștigați, ajungerea profitului anual, ce s'a luat ca bază la estimare, va dura cu mult mai mult timp, ca și cum s'a estimat, de cumva se va putea ajunge un astfel de profit fără conducere corespunzătoare, — astfel că pierderea avută în decursul desvoltării întreprinderii, împreună cu celelalte cheltueli de exploatare, vor trece mult peste 60% a profitului brut anual, pe care l'am indicat în estimare ca spese de desvoltarea întreprinderii.

Asemenea nu este permis să pierdem din vedere nici împrejurarea aceea, că la estimarea cheltuelilor și veniturilor unei astfel de întreprinderi avem de lucru cu multe date necunoscute....

.... La Cluj veniturile par a fi mari, însă în oraș dominează unele împrejurări neobișnuite, așa mai ales numărul edificiilor publice e neobișnuit de mare.

....Dacă contemplăm îndeajuns condițiunile de mai sus, se pare, că cu desvoltarea întreprinderii se va prezenta un profit suficient pen-

tol văscărołt gáznak 8%-a elkallódik, a kiadások így alakulnak:

Kiadások:

37,266.300 m ³ gáz á 0.004	149.065 Kor.
a gyűjtő vezetékek üzeme	
37,266.300 m ³ gáz á 0.004	149.065 Kor.
a fővezeték üzeme 56×1250	70.000 Kor.
várható tulkiadások és igazgatások	75.000 Kor.
	443.130 Kor.
10 év alatt tőketörlesztés 6%-os alapon 4.600.000×0.0716	329.360 Kor.
	772.490 Kor.
egyenleg (adórá és nyereségre)	727.510 Kor.
mely összeg a berendezés költségének 15.4%-a	

A kolozsvári légszesz Társaság meglévő beruházására és az új üzlet megszerzése céljából szükséges újabb valószínű tőke szükségletre alapított becslés azt mutatja, hogy a házi használatra megállapított árakat fizető fogyasztóktól nyert 35% és a kereskedelmi és ipari gázból engedett 30% alapul vételével ez a társaság is megfelelő hozadékot fog élvezni befektetései után.

Ha az üzletszerzésre nem lesz megfelelő emberanyag, amely érti az üzlet — szerzését és a már egyszer szerzett üzletfelek megtartását, a számítás alapjául vett évi bevétel elérése a becslésnél sokkal tovább fog tartani, ha ugyan megfelelő izgatás nélkül ily bevétel egyáltalán elérhető lesz — úgy hogy az üzem fejlesztése alatt szenvedett veszteség, a többi üzemfejlesztési költségek hozzáadásával, messze felül fogja mulni az egy évi bruttó jövedelem 60%-át, amennyit az üzlet fejlesztésének költségéül a becslésben felvettünk.

Ugyancsak nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt a körülményt sem, hogy ilyenmő üzlet költségeinek és nyereségének felbecslésénél sok ismeretlen mennyiséggel van dolgunk.

Kolozsvárnál a bevétel nagynak látszik, ámde ebben a városban szokatlan viszonyok uralkodnak így különösen szokatlanul nagy számú középület van.

Ha a fenti feltételeket gondos megfontolás tárgyává tesszük, úgy látszik, hogy az üzlet fejlesztéssel elegendő nyereség fog mutatkozni a vállalkozás sikerének biztosítására. Még ha a bevétel a becslés alatt maradna is még mindig marad elég fedezet, amely elegendő tiszta hozadékot jelent a beruházásoknak elfogadható időn belül leendő törlesztésére s az időközi kamatok fedezésére.

tru asigurarea succesului întreprinderii. Și dacă intratele ar rămâne sub cele estimate, totuși încă tot mai rămâne acoperire suficientă, care înseamnă profit net suficient pentru amortizarea investițiilor în decurs de timp acceptabil și pentru acoperirea intereselor rezultate între timp.

Chestiunea construcțiilor de locuințe

(Continuare.)

IV. Câștigarea capitalului pentru construcții. — Impozitul pe chirie.

Statul ar putea acvira capital prin statificarea asigurărilor, a căror rezerve crescând se fie plasate în modul cel mai sigur în edificii; asemenea s'ar putea plasa și rezervele casselor pentru asigurarea muncitorilor din cari eventual s'ar da muncitorilor împrumuturi ipotecare eftine. Aceasta metodă ar avea și însemnătatea social-politică, că imobilele indivizilor economicește slabi, cari s'ar vinde din motivul neplătirei amortizării ipotecei — *ar reveni statului.*

Presă a lansat următorul proiect: să se edifice d. e. 5 palate de închiriere, conținând fiecare 100 locuințe à 2 camere, bucatărie și 5—10 prăvălii, în total 500 camere și 25—50 prăvălii. Finansarea să se facă, contractându-se închirierea pe 6 ani cu o chirie de 2000 Lei pe an și locuință; chiria pe 2 ani ar fi să se plătească înainte încurgând astfel cel puțin 2,100.000 Lei, din care sumă s'ar achita 4% interese după un capital de edificare de 9 milioane; așa ar rămânea încă 1,280.000 Lei, care sumă adăugată la împrumutul de 9 milioane, s'ar putea începe lucrările.

Din chirii ar incurge anual interesele de 4% a capitalului și 8—900.000 Lei amortizare așa că în cca 13 ani capitalul ar fi amortizat, rămânând orașului edificiul și fiind considerabil ameliorată mizeria de locuințe.

Asemenea s'a ivit idea, că cei ce au nevoie de locuință se clădească împreună o casă construindu-se în societate pe acții, fiind fiecare locuință reprezentată proporțional prin una sau mai multe acțiuni, după cum e locuința de mare.

În practică acestea propuneri *nu s'au dovedit acomodate* spre a ne da soluția care s'a încercat înzadar cu birourile de încartirare și închiriere cari după gurile rele — au costat orașul atâta, ca și cât ar fi fost costul, dacă cvartirele distribuite de acestea birouri s'ar fi construit din nou.

Referitor la stările dela noi are dreptate un ziar când scrie: „nu ni se pare oare curios, că această criză e acută și durează de atât timp, într-o țară unde materialul de construcții abundă și nu cere decât să fie utilizat.

Avem piatră, lemn, cărămidă, fier, nisip, ciment, var; — tot ce poate pretinde un arhitect pentru desăvârșirea unei construcții. Și acestea nu la distanțe îndepărtate unele de altele, ci în apropierea gârlor, la îndemână, numai să întinzi mâna. Totuși lemnele de construcții își găsesc deuseu mai degrabă în Grecia sau Constantinopol, în Serbia, se vorbea chiar și de un contract cu Ungaria. Ciudat. Și la noi nu se poate construi din cauza lipsei de material.

E timpul ca intervenția energetică a statului să pună capăt acestei stări de lucruri.

Dacă se admite rechiziționarea sau închirierea forțată de locuințe; de ce nu s'ar admite rechiziționarea materialului de construcție? Închirierea forțată înseamnă menținerea unui palativ în chestia locuințelor; rechiziționarea materialului de construcție va grăbi efectiv clădirea unor noi locuințe și va mări de fapt capacitatea locatară a orașelor. E vorba însă ca statul să contribuie efectiv la rezolvarea acestei crize, construindu-și edificii măcar pentru instituțiile sale. Dimpotrivă, serviciile publice își cumpără locuințe gata clădite în vechiul regat; sau aci în Ardeal, rechiziționează. Când statul dă dovadă de această lipsă de inițiativă, de ce ne-ar surprinde rezerva particularilor?

Simpla încurajare a legiitorului nu este suficientă.

În general legile și dispozițiile luate de guvern numai atunci, când acelea deja sunt impuse prin propria lor putere, nu dovedesc capacitatea guvernării, care trebuie să promoveze binele general independent de interese particulare; și sunt și mai ilusorii acestea legi dacă nici aceste măsuri mancele nu se execută.

Durere comunei nu îi stă în putere schimbarea acestor lucruri azi independente de sfera ei de reglementare, deci din necesitate se va construi numai în cadrele propriilor mijloace prea reduse, fiind statul deocamdată preocupat de alte chestiuni decât ajutorarea efectivă a construcțiilor în orașe. — Am fi mulțumiți dacă statul ne-ar asigura și numai executarea măsurilor de constrângere luate de oraș.

V. Societatea pentru construcții de locuințe eftine.

Construi s'ar putea mai acomodat între împrejurările de azi prin o societate pentru construcții eftine, privilegiată de stat și comună. Menirea întreprinderii publice pentru construcții ar fi satisfacerea necesităților generale: eventual prin o conscriere a acestora, să construiască edificii conform trebuințelor reale după un plan centralizat, cu mijloacele cele mai rentabile. S'ar așeza în primul rând funcționarii, familiile cu copii mulți, apoi invalizii de război. Statul ar da directivele generale, eventual ar atrage, în interesul public, la aceasta acțiune și comunele rurale, ca rezultatul se fie cu atât mai mare; nici chiar o hiperproducție în locuințe nu ar avea urmări dăunătoare, căci în cazul când s'ar produce mai multe locuințe de cât avem nevoie pentru așezarea celor lipsiți, având în vedere, că locuințele noi vor fi mai moderne și mai igienic construite, locuitorii se vor nizuși a le ocupa pe acestea, abandonând locuințele scunde și nesănătoase; chiria nu va

fi mai mare nici în cele noi și așa vor fi constrânși indirect proprietarii, — la ridicarea nivelului locuințelor, eventual mai târziu la construirea noui: toate succese considerabile pe terenul politicii sociale, știut fiind că o locuință salubă, cu confort, igienică e arma cea mai eficientă și în lupta contra alcoolismului, a boalelor sexuale, a tuberculozei și alor alte multe epidemii care bântuie omenirea și azi, în batjocura civilizației.

Pentru soluționarea necesităților de construire — după partea principală, care e financiară, împrumuturile efine — se impune luarea măsurilor pentru ieftinirea producției materialelor necesare, organizarea marelui industriei, care va fi chemată să livreze materialul, îmbunătățirea comunicațiilor în care caz și capitalul privat se va îndrepta spre construire dacă își va vedea asigurată (ori chiar garantată cum e în Germania) o dobândă de 10—15% a capitalului investit. De prezent încă, cu toate că are asigurate prin lege multe avantagii pentru construcții: scutire de impozit către stat și comună, înlesniri de transport ș. a., totuși află alte afaceri mult mai rentabile fiind avantajile asigurate construcțiilor prin lege numai iluzorii, cum e d. e. înlesnirea la transporturi.

Statului, comunei, însă, nu li-e permis să aștepte restabilirea vieții economice normale, pentru a face primul pas pe terenul edificărilor, ci în baza puterii capitalului câștigat prin impozitul pe chirii și cu ajutorul marilor întreprinderi industriale și financiare, intensate și ele, în primul rând, în producția locuințelor: poate deja acum triumfa asupra greutăților și are datoria a prelua primele riscuri.

Întreprinderile sub auspiciile autorităților posedă avantajul unei mai mari încrederi în gestiunea lor, și vor avea în vedere interesele obștei, nu numai afacerile lucrative. Vor executa în condițiuni mai avantajoase comanda directă ale statului și ale comunei și se vor bucura pe de altă parte de elasticitatea și avantajele tehnice a unei mari întreprinderi private.

De exemplu s'ar impune studiarea chestiunii mutării cazarmelor din mijlocul orașului în edificii mai potrivite cu grădini și spațiul necesar, la periferiile orașului; deschiderea de străzi nouă ș. a., la construirea căror lucrări s'ar putea angaja întreprinderea, eventual ajutată de „armata constructivă“.

În actualele cazarme s'ar putea așeza birourile cari azi ocupă locuințe.

Se va căuta reducerea cheltuielilor de producție prin construirea în masă a caselor tipuri, pentru cererile obștești, prin centralizarea

posibilă a întregii gestiuni într'un birou pentru pregătirea planurilor, conducerii; prin angajarea stabilă a inginerilor oficiali se vor reduce cheltuielile de salarii. Materialul se va achiziționa în masă, iar importul se va face pe bază de recompensă. Acestea și alte măsuri corespunzătoare vor lucra concentrice în scopul de-a accelera ridicarea construcțiilor. La început, până la organizarea completă a întreprinderii se vor putea da diferite lucrări spre executare în acord întreprinzătorilor privați.

Întreprinderea de construcție, sub controlul comunei, va lucra cu succes pentru igiena publică, contra înghesuirii locuitorilor și, în condițiile schițate mai sus, va fi capabilă să ia asupra sa rizicul primelor edificări și a servi ca imbold în această privință capitalului privat.

Crearea și funcționarea urgentă a instituției acesteia e singurul și cel mai natural mijloc pentru rezolvarea crizei de locuințe în spiritul timpului. Rezolvarea aceasta trebuie începută imediat după un plan și un scop înainte cugetat ținându-se seamă de necesitățile sociale, și culturale, și având în vedere mijloacele ce stau la dispoziție.

In numărul viitor vom arăta ce au creat asemenea societăți în Germania.

Rectificarea oficială a Legii chiriilor.

„Monitorul Oficial“ cu data de 28 Aprilie publică din nou legea chiriilor publicată în nrul 10 al „Administrației“ cu următoarea explicație:

„Legea decretată sub No. 1610 din 13 Aprilie 1922 și publicată în „Monitorul Oficial“ No. 11 din 14 Aprilie 1922 înseamnă-se cu o omisiune, se publică din nou, după cum urmează“.

Omisiunea despre care e vorba este (Art. 1. al 8):

Textul publicat la 14 Aprilie.

Nu se prelungesc contractele de închiriere ale hotelurilor, etc. ... precum și ale tuturor imobilelor aparținând bisericilor și instituțiilor de binefacere controlate de stat, care reintră sub regimul liberei tranzacțiuni.

Textul publicat la 28 Aprilie.

Nu se prelungesc contractele de închiriere ale hotelurilor etc. ... precum și ale tuturor imobilelor aparținând bisericilor și controlate de stat, aceste două din urmă categorii intrând sub regimul oficiilor de închiriere.

A Lakbérleti törvény hivatalos kiigazítása.

Az április 28-án kelt „Monitorul Oficial“ újból közli az „Administrația“ 10-ik számában közölt lakbérleti törvényt a következő magyarazattal:

„Minthogy az 1922. április 13-án kelt 1610 sz. alatt hozott törvényt az 1922. április 14-i 11-es számú „Monitorul Oficial“ egy hibával közölte, újból közöljük az alábbiakban“.

Az említett hiba (1 szakasz 8-ik bekezdés) a következő:

Az április 14-én közölt szöveg:

Nem hosszabbíthatnak meg a szállodák szerződéseit stb. ... valamint az egyházak és állami ellenőrzés alatt álló jótékony intézmények ingatlanaira vonatkozó szerződések amelyekre nézve beáll a szabad ügyletkötés rendszere.

Az április 28-án közölt szöveg:

Nem hosszabbíthatnak meg a szállodák szerződéseit stb. ... valamint az egyházak és állami ellenőrzés alatt álló jótékony intézmények ingatlanaira vonatkozó szerződések, amely két utóbbról nézve beáll a szabad ügyletkötés rendszere.

Donațiuni pentru fondul statuei „Avram Jancu“

(Continuare)

Trasport : 82.417 lei 55 bani. Prefectura județului Treiscaune a colectat cu registrul Nr. 20 dela: Ilarie Aleman 50 lei, Adolf Grosz 50 lei, Hadnagy Kálmán 20 lei, M. Rudolf 20 lei, Fejertag Maria 5 lei, Cia Ilona 5 lei, Kiss Francisc 10 lei, Kato András 5 lei, M. Mihály 20 lei, Sucze István 1 lei, Neuhauser Armin 30 lei, Orban Ferenczné 5 lei, Dembitz Miksa 5 lei, Fenyves Zoltán 5 lei, Martini Victor 5 lei, Salamon Nándor 5 lei, Balogh György 10 lei, Balagh 10 lei, Secretariatul cercual Martineni 17 l. 50 bani, J. Adrahám 5 lei, J. Erdélyi 5 lei, A. Matkocsik 2 lei, K. Kovács 5 lei, C. Fratner 5 lei, Comuna Martineni 4 l.95 bani, M. Debuiszki 5 lei, T. Kisgyörgy 5 lei, Daczó 1 lei, Dr Z. Bajka 20 lei, Francisc Deac 3 lei, Ö. Fábos 10 lei, A. Grosz 20 lei, L. Serényi 5 lei, B. Kövér 20 lei, L. Gál 2 lei, S. Jancsó 10 lei, S. Mesaros 3 lei, I. Farkas 10 lei, A. Radinetzky 20 lei, L. Bede 5 lei, Dr E. Duducz 20 lei, Z. Kelemen 15 lei, Dl. Joan Fenechiu notar în Brețcu cu lista 301 a colectat dela: I. Fenechiu 20 lei, Gh. Homrea 20 lei, Neta Demian 20 lei, V. Fenechiu 20 lei, Gh. Bercu 20 lei, Teofil D. 20 lei, Gh. Spanu 28 lei, Văd. N. Terzea 5 lei, I. Rentea 20 lei, Văd. N. Jordach 10 lei, Gh. vrancean 10 lei, C. Praluca 20 lei, Gh. Bojoni 20 lei, I. C. Boros 10 lei, R. Fenechiu 20 lei, Constantin V. 10 lei, Gh. R. Fenechi 10 lei, I. Fenechi 10 lei, I. Gogu 20 lei, Gh. Crețu 5 lei, C. Boros 10 lei, I. Dragan Gh. 10 lei, Panciu 5 lei, N. Stăncu 20 lei, G. Nagy 20 lei, D. Kovács 20 lei, S. Végh 20 lei, Văd. Gergha L. 20 lei, K. Kovács 20 lei, L. Csáki 30 lei, Zabolai erdőipar 220 lei, A. Kindler 40 lei, O. F. Rozenthal 20 lei, Hamer A. 10 lei, Soc. de Consum Brețcu 30 lei, K. Bogdru 20 lei, Gh. Scurtu 40 lei, Emilia T. Demian 10 lei, Gh. Fejér 20 lei, D. Săroiu 40 lei, Văd. I. Borbath 20 lei, G. M. 20 lei, C. Selle 20 lei, Gh. Fenechi 20 lei, C. Dudeanu 20 lei, Sz. A. 5 lei, I. Aldestein 100 lei, C. Fenechiu 5 lei, S. Petcu 10 lei, I. Franlungean 10 lei, I. Stăncu 20 lei, I. F. Fenechi 10 lei, E. Sorescu 10 lei, A. Enache 10 lei, Gh. Farlungeanu 5 lei, V. Vranceanu 10 lei, O. Partenie 5 lei, Gh. Apostolache 10 lei, I. P. 2 lei, I. Boros 9 lei, V. Fenechi 20 lei, G. Radu 5 lei, Femeleşu J. Cioban 10 lei, N. Farlungean 5 lei, M. Gh.

5 lei, V. Sofrone 5 lei, Gh. Vlăduț 5 lei, Secretariatul Poiana Sărată a colectat suma de 53 lei, Bela Gyergoi 15 lei, Secretariatul Belani 3 L. 75 b. Regimentul Putna 145 lei, Prefectura Lipova cu lista 215 a colectat dela: Nicolae B. 10 lei, A. Năgele 10 lei, Văd. K. Liptai 10 lei, L. Tanascu 10 lei, I. Herskovits 5 lei, A. Schwartz 5 lei, M. Gy. 5 lei, M. Pollach 10 lei, B. Weisz 5 lei, Văd. M. Weisz 5 lei, V. Weisz 10 lei, Gh. Laurmet 5 lei, Sz. N. 5 lei, S. K. și I. 15 lei, I. Hepp 20 lei, M. Peulescu din Constanța 100 lei, Roseanu 10 lei, Maria Roseanu 5 lei, M. Cîrchea 5 lei, M. N. 10 lei, T. Muntean 5 lei, E. T. 5 lei, Gutfreund J. 10 lei, H. I. 10 lei, N. N. N. 15 lei, T. Dămăcus 10 lei, N. N. N. N. 25 lei, A. Amar 10 lei, Banca „Gloria“ 20 lei, F. și Koch 5 lei, Singer Antal 10 lei, N. 5 lei, V. Jotca 50 lei, Secretariatul Giulatelec 40 lei, Primăria Vișe 100 lei, Secretariatul Cănelul de jos 35 lei, Primăria comunei Ocna-Mureșul cu lista Nr. 295 a colectat 453 lei, Prefectura Sânmicalului-mare cu lista 220 a colectat dela: Comuna Sânnicolaul German 100 lei, Comuna Bășenova 51 lei, Cenadul-German 33 lei, Cămlaș 55 lei, 20 lei, Comuna Constanța 26 lei, Com. Nereu 135 lei, Kegleviebcăr 76 lei, Pretura Hațeg 764 lei, Orașul Hațeg 100 lei, Total 87.744 lei, 95 bani. (Va urma).

„Lăsați-i să scrie ce vor, și noi să facem ce avem de făcut“.

Carol al VII-lea.

Cei mai mulți dintre nobili ne amintesc pe străbunii lor, cam așa cum un „cicerone“ din Italia aminteste pe Ciceron.

Iartă-le lor, că nu știu ce fac cu textul pe care l-a luat să-l desvolte predicatorul la căsătoria lui d'Aubigné, în vârsta de 70 ani cu o tânără de 17 ani.

*

Stima prețuește mai mult decât celebritatea, considerațiunea mai mult decât renumele, și cinstea mai mult decât gloria.

*

Nu mă miră mai mult un om obosit de glorie decât un altul plictisit de sgomotul din anticamera.

Chamfort.

Nr. 11 PARTEA OFICIALĂ.

Regulamentul

despre darea de speculațiune cu imobile.

§ 1.

Toți aceia, cari imobilul lor, acvitat după 1 Ianuarie 1918 l-au vândut sau îl vinde sub durata valabilității regulamentului de față vor plăti la cassa alodială a orașului dare de speculațiune cu imobil.

§ 2.

Ca dată pentru satorirea cumpărării sau

Szabályrendelet

az ingatlanokkal való üzérkedés után
szedendő dijokról.

1. §.

Mindazok, akik ingatlanukat 1918. január 1-től kezdődőleg eladták, vagy pedig jelen szabályrendelet életbeléptetése után eladni fogják, kötelesek a városi házipénztárba az ingatlanokkal való üzérkedés utáni díjat befizetni.

vânzării va fi data contractelor de vânzare — cumpărare, cari servesc de bază întăbulării imobilului.

În caz de litigiu, va fi hotărîtoare ziua prezentării contractelor de cumpărare. Perceptoratelor regale pentru detragerea competențelor.

§ 3.

Sunt scutiți de sub darea de spec. cu imobile: statul, orașul, bisericile și toate acelea persoane particulare sau juridice, a căror imobil a fost cumpărat prin expropriere pentru scopuri publice.

Tot așa sunt scutiți aceia, cari, ori în urma dispoziției autorităților, ori benevol părăsesc definitiv teritoriul țării, dacă între data vânzării și a plecării n-a trecut 3 luni.

Funcționarii de stat, de județ și comuna Cluj după primul imobil câștigat și vândut în timpul arătat la § 1 sunt scutiți de taxele acestui regulament.

§ 4.

Darea de speculațiune cu imobile va fi 10% a creșterii de preț, ce se arată între prețul de cumpărare de mai înainte și prețul de vânzare de mai în urmă.

§ 5.

Impozitul de speculațiune cu imobile îl va arunca Perceptoratul orașenesc, în baza conșpectelor de circulație a imobilelor, precum și în baza datelor acvitate din oficiu. Suma impozitului se va comunica interesatilor în scris.

Partida obligată la plata impozitului este dator dela data primirei avizului de arunc, în termen de 15 zile — sub sarcina execuției administrative — să solvească la cassa alodială a orașului suma impozitului satorit.

Pentru stabilirea punctuoasă a impozitului atât vânzătorul cât și cumpărătorul, eventual intermediatorul sau altă terțe-persoană sunt dator, ca la provocarea Perceptoratului orașenesc să-i prezinte actele ce le au în posesiunea lor și să dea deslușirile necesare.

Perceptoratului orașenesc îi stă în drept și datorință, ca în scopul perceperei corecte, să introducă procedura de cercetare.

§ 6.

Impozitul de speculațiune cu imobile având caracter de impozit public, sunt rezponzabili pentru el în solidum atât coproprietarii precum, după publicarea acestui reg. și cumpărătorii.

În contra aruncului are loc numai revindicare de drept în afară de posesiune, iar absolvarea resp. replătirea impozitului, odată stabilit în mod legal, sub nici un titlu nu are loc.

2. §.

Az eladás, vagy vétel megtörténtének napjával az adás-vételi szerződés időpontja tekintetik, mely szerződés az ingatlan betáblázása alapjával szolgál.

Vita esetén az adás-vételi szerződésnek a kir. adóhivatalhoz illetékezés végett történt benyújtás napja az irányadó.

3. §.

Az ingatlanokkal való üzérkedés díjának fizetése alól mentesítve vannak: az állam, a város, az egyházak és mindazon megán- vagy jogi személyek, kiknek ingatlanai a közérdek céljából kisajátítás útján lettek megvásárolva.

Ugyancsak mentesítve vannak ezen díj fizetése alól mindazok, kik akár hatósági rendeletre, akár pedig önként eltávoznak az ország területéről, ha az aladás és az eltávozás közötti idő a 3 hónapot meg nem haladja.

Végül pedig az állami, vármegyei és városi tisztviselők az 1. §-ban kitüntetett időpont alatt eszközölt első adás-vevési jogügylet után.

4. §.

Az ingatlanokkal való üzérkedési díj 10%-a azon árnövekedésnek, mely a régi vételár és a jelenlegi eladási ár között mutatkozik.

5. §.

Az ingatlanokkal való üzérkedés díját a városi adóhivatal veti ki, az ingatlan forgalmi kimutatás és a hivatalból szerzett adatok alapján. A díj összege az érdekeltekkel írásban közöltetik.

A díjfizetésre kötelezett fél tartozik a díj kivetési értesítés kézhez vételétől számított 15 napon belül — végrehajtás terhe mellett — a megállapított díjat a városi házi pénztárba befizetni.

A díj pontos megállapítása végett köteles ugy eladó, mint vevő, esetleg a közvetítő, vagy egy harmadik személy az adóhivatal felhívására az ügyre vonatkozó iratokat bemutatni és a szükséges felvilágosításokat megadni.

A városi adóhivatalnak jogában áll és kötelessége a pontos díjkivetés céljából vizsgálatot bevezetni, hogy az adatok helyességéről meggyőződjék.

6. §.

Az ingatlannal való üzérkedés díja közadók jellegével bir, érte a volt tulajdonosok egyetemlegesen felelősek, míg jelen szabályrendelet életbeléptetése után a vevők is.

A díjkivetés ellen csupán visszakövetelésnek van helye, birtokon kívül, míg a díjmentesség, illetve visszafizetés tekintetében, ha a díj tör-

§ 7.

Orice faptă sau omitere, contrară reg. de față, care ar fi aptă pentru prescurtarea Cassei Alodiale sau ar expune-o prescurtării — întrucât fapta nu să socotește de faptă mai gravă — formează prescurtare de venit public și cei cari o comit, ori ajută comiterea, se vor pedepsi cu o amendă de 1000—10.000 Lei, iar peste aceasta contraveniență se vor obliga în solidum la plățirea încincită (5) — îndouăzecită (20) a sumei cu care era să se prescurteze sau era să se pericliteze venitul cassei alodiale.

Amenda va servi fondul săracilor din oraș, iar din suma aruncată peste amendă — dar de-odată cu amenda $\frac{1}{2}$ îi compete cassei alodiale, iar $\frac{1}{2}$ denunțatorului resp. oficianului care a descoperit fapta. Suma aceasta din urmă se solvește după încasare.

§ 8.

În cauză de litigiu în ce privește aruncarea, încasarea, asigurarea și descrierea dării de speculațiune cu imobile decide în I-a instanță Cons. orăș. în a II-a instanță Com. adm. în contra hotărîrii căreia în baza § 34 art. lege XXII. 1888 are loc plângere către contenciosul administrativ.

§ 9.

În cauze de contraveniență prescurtării de venit în I-a instanță decide Cons. orăș. în a II-a Com. adm. în contra hotărîrii căreia — în cadrele art. XX. din 1901 — are loc revindicare de drept către Min. de Interne.

§ 10.

Acest regulament intră în vigoare cu ziua de 31 Martie 1921 și rămâne în vigoare până la revocarea lui.

Cu executarea lui se încredințează Consiliul orășenesc.

Cluj, din ședința Cons. orăș. ținută la 1 Martie 1921.

Dr. E. A. Dandea m. p.
referent.

Dr Pop m. p.
primar.

Nr. 298/921 pref. Aproparea Dlui prefect.

Nr. 5714/921. Aprobarea Ministerului de Interne.

Dela primăria orașului Cluj.

No. 2514—1922 pres.

Tuturor căpitanilor de circumscripții, medicilor veterinari orășenești, vameșilor și controlorilor.

Spre luarea la cunoștință și executare public formularul despre „Certificatul de vânzarea

vényes módon egyszer megállapítva lett, semmiféle fellebbezésnek helye nincsen.

7. §.

Bármely tény, vagy mulasztás ezen szabályrendelet ellen, mely a házipénztár megrövidítésére irányul, vagy azt megrövidítésnek teszi ki — amennyiben ezen tény komolyabb következményeket nem vonna maga után — a nyilvános közbevételek megrövidítésének tekintetik, s aki elkövette, vagy ennek elkövetésében segédkezett 1000-tól 10.000 leig terjedő pénzbírsággal büntetetik, s ezen bírságon felül egyetemlegesen kötelesek azon összeg 5 (öt) — 20 (husz)orosát megfizetni, mely összeggel a házipénztárt megrövidítették, vagy annak bevételeit veszélyeztették.

A büntetés a szegény alap-javára szolgál, mig a büntetésen felül beszédett összeg — mely azonban a büntetéssel egy időben lett kivétve — $\frac{1}{2}$ részben a házipénztárt, $\frac{1}{2}$ részben pedig a feljelentőt, illetve hivatalnokot illeti, ki ezen tényt felfedezte. Ezen összeg a behajtás után fizetetik ki.

8. §.

Az ingatlanokkal való üzérkedés díjának kivetésében, beszédésében, biztosításában és leírásában beálló vitás esetekben I. fokban a városi tanács, II. fokban pedig a közigazgatási bizottság dönt, mely utobbinak döntése ellen az 1888. évi XXII. t.-c. 34 §-a értelmében panasz-nak lehet helye a közigazgatási bírósághoz.

9. §.

A közbevételek megrövidítését célzó visszaéléseknél I. fokban a városi tanács II. fokban a közigazgatási bizottság dönt, mely utóbbi határozata ellen, az 1901. évi XX. t.-c. értelmében fellebbezésnek lehet helye a Belügyminiszterhez.

10. §.

Jelen szabályrendelet 1921. március 31-én lép életbe és érvényben marad visszavonásáig. A végrehajtással a városi tanács bizatik meg.

laptelui și a derivatelor sale“ conform adresei inspectoratului General Sanitar No. 5355 dat în baza „Regulamentului pentru controlul alimentelor și represiunea fraudelor“, publicat în Monitorul Oficial No. 204—1921 precum și în conformitate cu Ord. Min. Dom. Dir. Reg. Zootehnică și sanitară veterinară No. 840—1922.

Cu acest certificat trebuie să se probeze fiecare econom atât din oraș cât și din jur, care face comerț cu laptele ori derivatele sale.

Dela toți aceia cari nu au acest certificat dela un medic veterinar li se vor confisca atât laptele cât și derivatele lui.

Oficiul Sanitar Veterinar al orașului.

No: _____

Copie: _____

Certificat de vânzarea laptelui și a derivatelor.

Conform ordonanței Min. Dom. Dir. Regional Zootehnică și sanitară veterinară No: 820 și Adresei Insp. Gen. Sanitar No: 5355 dat în baza regulamentului pentru controlul alimentelor și represiunea fraudelor publicat în Mon. Ofic. No. 204—1921 subsemnatul medic. vet. de stat certific că am examinat _____ având următoarele semnalmente:

_____ care este proprietatea economului _____ locuitor în comuna _____ plasa _____ jud. Cojocna și am constatat că este pe deplin sănătoasă. Laptele și derivatele provenite dela aceasta vaca să pot pune în consumație publică. _____ la _____

(: L. S.):

Med. vet. primar _____ Medic. vet. de stat. Cluj, la 20 Aprilie 1922.

Primar:
Dr. Pop.

Dela Biroul de repatriare, Cluj.

Nr. 42/1922 bir. de rep.

Publicațiune.

Conform ord. Nr. 24 pres. 1922 al Ministerului de Interne, Dir. Gen. Cluj, se aduce la cunoștința publică următoarele:

Petiționarii înainte de a se repatria vor opta conform § 63 a păcii dela Trianon, cetățenia ungară numai în acel caz, când nu sunt cetățeni ungari și nu au dela biroul de repatrieri (Menekültügyi hivatal, Budapesta) permisul de a trece granița ungară.

Nu vor opta pentru cetățenia ungară:

1. Femeile căsătorite a căror soți se află ca cetățeni ungari pe teritor ungar.

2. Cari pot adeveri prin atestat oficial de apartinență, că au apartinența în Ungaria.

3. Acele persoane, cari au primit documentul necesar dela biroul de repatriare, Budapesta (Menekültügyi hivatal, Budapest, VI. ker. Andrássy ut 19.), că pot trece granița ungară.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că dreptul de optare se sfârșește cu data de 26

Iulie 1922, iar acele persoane, cari au optat până la acest termen, sunt datoare a părăsi teritoriul Român în timp de 10 luni dela ziua optării, conf. §-lui 63 al păcii dela Trianon. Optarea soțului se estinde asupra soției, iar a părinților asupra copiilor lor sub 18 ani.

Hirdetmény.

A Min. de Interne, Dir. Gen. Cluj. 24 pres./922. sz. rendelete értelmében közhirrre tétetnek a következők:

Kérvényezők a repatriálás előtt, a trianoni békeszerződés 63. §-a értelmében csak azon esetben kérhetik a magyar állampolgárságot, midőn nem magyar állampolgárok és nem rendelkeznek a Menekültügyi hivatal, Budapest, által kiállított határátlépési igazolvánnyal.

Nem folyamodnak magyar állampolgárságért:

1. Azon hitvesek, a kiknek férjeik magyar állampolgárok és magyar területen laknak.

2. Mindazok, kik hivatalos illetőségi bizonyítvánnyal, bizonyítani tudják, hogy magyarországi illetőségűek.

3. Azon személyek, akik a Menekültügyi hivaltól (Budapest VI. ker. Andrássy ut 19.) megszerezték a szükséges határátlépési igazolványt.

Közhirrre tétetik továbbá, hogy 1922. július 26-án ezen kérvényezési jog megszűnik és mindazon személyek, akik ezen időpontig ez irányu kérvényt beadtak, a trianoni békeszerződés 63. §-a értelmében 10 hónapon belül kötelesek a román területet elhagyni. A férj kérvényezése kiterjed a feleségre is, a szülők kérvényezése pedig azok 18 éven aluli gyermekeikre is kiterjed.

Cluj, la 2 Mai, 1922.

Seful bir. de rep.:

s. s. Dr. E. A. Dandea

Nr.6779—922

Publicațiune.

Perceptoratul orașului Cluj aduce la cunoștința celor interesați, că tablourile întocmite în baza Procesului verbal a comisiei de recensământ general pentru evaluarea fonciară neclădite Nr. VII, conform art. de lege 79 sunt afisate cu începerea de la 15 Mai pe un termen de 15 zile, și în camera Nr. 3 a perceptoratului din Str. Cogăloiceanu Nr. 4 între oarele 8—12 se pot vedea și se pot primi deslușirile necesare:

I. Evaluarea pădurilor.

II. Evaluarea terenurilor intravilane parcelate pentru clădiri.

III. Despre proprietarii, a căror imobile au trecut din cls: VII și VIII în clas. VI.

Hirdetmény.

Cluj város adóhivatala közhirrre teszi hogy a város területén levő ingatlanoknak a törvény értelmében alakult VIII sz. becselő bizottsága által megállapított értékéről szerkesztett alább megnevezett kimutatások a városi adóhivatalnál Str. N. Cogălniceanu Nr. 4. 3 sz. szobában folyó év Május hó 15 től 15 napi közszemlére kitétettek és ott naponként dél. el. 8—12 óráig megtekinthetők és felvilágosítás nyerhető:

I. Az erdő területek becsléséről.

II. A házhelyeknek felparcellázott területekről.

III. Azokról kiknek ingatlanaik a VII és VIII osztályból a VI osztályba helyeztetek át.

Cluj la 29 Aprilie 1922

Peptea

șef al perceptoratului.

No. 7145/1922 cons.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că Ministerul Internelor, Directoratul General, Cluj, la 26 Aprilie a. c. sub Nr. 8338/922 a aprobat statutele „*Uniunii proprietarilor de case Cluj*”. Cluj, la 1. Mai, 1922.

Hirdetmény

Közhirrre tétetik, hogy a Ministerul Internelor Directoratul General Cluj, 8338/922 szám alatt, április hó 26-án jóváhagyta a „*Kolozsvári háztulajdonosok szövetségének*”, alapszabályait.

primar:

(ss) Dr. I. Pop.

Consiliul Orașului Cluj.

Nr. 3976/1922. cons.

Obiect: Urcarea taxelor de birje.

În urma cererei înaintate de corporațiunea birjarilor din Cluj consiliul orașenesc în ședința sa din 2 Maiu 1922 luând în considerare scum-

pirea furajului și a altor accesorii necesare acestei meserii a adus următoarea

Hotărîre

A) Pentru birje cu 1 (un) cal.

1. Pe o zi întreagă: dela orele 6.	
a. m. până la 8. p. m. (cu 2 ore repaus)	Lei 200
2. Pe o jumătate de zi dela orele	
6. a. m. până la 1. p. m. sau dela 1.	
p. m. până la 8. p. m. (cu 1. ora repaus)	„ 100
3. Un pătrar de oră	„ 8
4. O jumătate oră	„ 12
5. O oră întreagă	„ 20
6. La gară sau dela gară în oraș	„ 10
7. La gară dacă birja se procură	„ 13
8. La înmormântări	„ 40
9. La cununii	„ 60

B) Pentru birje cu 2 (doi) cai.

1. Pe o zi întreagă dela orele 6.	
a. m. până la 8. p. m. (cu 2 ore repaus)	„ 300
2. Pe o jumătate zi dela orele 6	
a. m. până la 1. p. m. sau dela 1 p.	
m. până la 8 p. m. (cu 1 ora repaus)	„ 150
3. Un pătrar de oră	„ 12
4. O jumătate oră	„ 18
5. O oră întreagă	„ 30
6. La gară sau dela gară în oraș	„ 15
7. La gară dacă birja se procură	
la locuință	„ 24
8. La înmormântări	„ 60
9. La cununii	„ 92

Noaptea la toate aceste taxe se va mai adauge 50% în plus.

Pentru stabilirea teritorului, pe care birjarii sunt obligați a mâna consiliul oraș. mai dispune:

A) Birjarii cu un cal sunt obligați a transporta călătorii până în punctele str. Regală spitalul de copii, Calea Moșilor vama, str. Corui vama, str. Chintăului controlul vămii, Calea Dorobanților la institutul de corecție și str. Donat până sub deal.

Aceste dispozițiuni intră în vigoare cu începerea de 10 Mai a. c.

Cluj, din ședința Cons. oraș ținută la 2 Mai 1922.

primar:

Dr. Pop, m. p.

Cele mai bune
Cele mai frumoase
Cele mai ieftine

Cărți-, hârtie-, art. de scris
Könyv-, papir-, írószér a

legjobb
legszebb
legolcsóbb a

la librăria

LEPAGE

könyv kereskedésben

Dela consiliul orașului Cluj.

Nr. 4213—922

Aviz.

Publicându-se în nr. 8 al „Administrației” prin greșeală de expediție greșit aprobarea „Regulamentului pentru încurajarea construcțiilor” acea se publică mai jos în textul autentic și până la publicarea în nr. viitor din nou a întregului Regulament, în forma sa aprobată:

Aprobăm cu modificările:

a.) § 3. se șterg cuvintele „Ca în primăvara anului 1922; iar anul 1925 se înlocuiește cu 1927. Aliniatul 2 se șterge.

b.) § 5 alin. 2 se stilizează așa: „Ele sunt obligate ca în termen de 4 ani, începând cu anul 1921 se efecteze pentru construcțiuni 25% și din beneficiul net constat după bilanț; în caz contrar se va percepe în favorul fondului de edificare orășenesc 20 % din beneficiul net, care sumă se va întrebuița la ridicarea acestor construcțiuni.”

c.) § 13, 14 și 15 se omit în întregime.

Értesítés.

Az „Administrația” 8-ik számában expedíciós hiba folytán tévesen lévén közölve az Építkezések előmozdításáról szóló szabályrendelet, a jóváhagyás alább hiteles szövegben kihirdettetik, addig is, míg a jövő számban a Szabályrendelet teljes szövege, annak jóváhagyott formájában közzé fog tétetni:

„Jóváhagyjuk a következő módosításokkal:

a) a 3. §-ban „1922. év tavaszán” szavak töröltetnek és az 1925. év 1927-tel helyettesítetnek. A 2. bekezdés töröltetnek.

b) az 5. §. 2. bekezdése így szövegeztetik: Kötelesek 1921-től kezdődő négy éven belül a mérleg alapján megállapított tiszta jövedelem 25%-át építkezésre fordítani, ellen esetben a megállapított tiszta jövedelem 20%-a a városi építkezéslap javára hajtatik be és az ezen épületek emelésére fog fordíttatni. c) a 13. 14. és 15. §. egészben töröltetnek.

Cluj la 22 Aprilie 1922.

L. S.

P. Ministru:
S. S. P. r. Oana.

Administrația Economică.

Nr. 282/922 adm. econ.

Publicațiune.

În baza hotărârii Cons. Orașului cu Nr. 6826/922 sa escrie concurs de arendare prin licitație publică pe ziua de 19 Maiu, 10 oare a. m. în biroul Administrația Economică din strada Cogălniceanu Nr. 4 asupra obiectelor cu Nr. topografic: 10.424—25, 10. 526—28, 10534, 10.535 10536, 10537. 10539—40, 11505, 11517, 2881, 2882, 2886/1, 2886/3, 2886/5, 2887, și 2894— cari se vor da în pășunat pe durata dela 5 Maiu 1922, până 31 oct. 1922.

Hirdetés.

A városi tanács 6826/922 szám határozata értelmében az alább felsorolt helyrajzi számok alatti területek f. év május 19-én d. e. 10 orakor a Gazdasági Intézőség Cogălniceanu u. 4 szám I em. helyiségében árverés útján lesznek f. év illetve 1922 május 5-től—1922 oct. 31-ig legeltetés céljából bérbeadva: — 10.424—25, 10.526—28, 10.534. 10.535. 10536. 10537. 10.539—40, 11505, 11517, 2881, 2882, 2886/1, 2886/3, 2886/5. 2887 és 2894. —

Cluj la 23/IV 922

Administrația Economică.

Ad. Nr. 4758—922 cons. Ad. Nr. 487—922. ing.

„Concurs”

Oficiul ingineresc al orașului Cluj pe baza hotărârii consiliului Nr. 4758—922. cons. publică concursul pentru repararea pavajelor de granit și bolovani. Condițiunile detaliate să pot afla în oficiul ingineresc al orașului (: Ing. Meisel:) Ofertele se vor înainta în plic închis la secția industrială și comercială a orașului Cluj. cam. 33. mai târziu până la 1 Iunie a. c. ora 10 a. m.

Cluj, la 10 Mai 1922,

Ciortea m. p.
șef inginer.

Aviz.

Pierzându-mi brevetul industrial înregistrat sub No. 41/917 îl declar de anulat.

Văduya lui Gavril Sabo.
Str. Gen. Poetaș No. 23

Știri dela oraș.

În 10 Mai s'a început executarea reformei agrare în Cluj; prin exproprierea în favorul statului a moșiei orașului aflătoare la Lomb.

Iarăși gazul metan. Dl. primar cu ocaziunea ultimei sale călătorii la București a prezentat guvernului actele prin cari fostul guvern maghiar a concesionat Clujului cvantul de gaz metan necesar. La rugarea de a se recunoaște aceasta concesiune și din partea guvernului român s'a răspuns, că guvernul va soluționa această chestiune prin construirea conductelor, urmând, ca numai conductele necesare în interiorul orașului pentru distribuirea gazului să rămână în sarcina comunei.

Ministerul Cultelor la propunerea inspectoratului artelor din Cluj a binevoit a dona pentru fondul statuei

„Avram Iancu„ 50.000 lei., cari s'au și ridicat de către comitet.

Lucrările amplificării băii de vară s'au incredințat spre executare firmei Bohățel și Koncz în preț de 541.668 L. 40 b.

Cu ocaziunea adunării generale de constituire a Uniunii orașelor care va avea loc în orașul nostru la 11 Iunie a. c. fiind de față delegații tuturor orașelor din România, gazeta „Administrația“ va apărea în un festiv dedicat acestui prim congres al orașelor noastre. Numărul festiv va fi împodobit cu clișee și va avea un conținut foarte bogat și de mare interes pentru toate ramurile administrației orașenești.

M. O. No. 21 din Aprilie publică decretul Regal No. 1977 prin care Dnii. dr. Coriolan Bucico, primar Dr. Ioan Voștinari, primnotar, dr. Dem. Mangra primjurisconsult, D. Savu Marta jurisconsult numiți de fostul Consiliu Dirigent, toți din administrația primăriei orașului Oradea-Mare, se confirmă în funcțiunile ce ocupă, pe datele numirii lor.

Orașul Viena a hotărât după o dezbateră mai lungă și înflăcărată înființarea unui crematoriu pentru cadavre, în costul total de 287 1/2 milioane coroane.

Mai mulți ofițeri din armata Generalului Wangel au cerut dreptul de domiciliare în Cluj. Censiliul a înaintat cererea lor Ministerului de Interne din București care a pus în vedere rezolvarea ei favorabilă.

Sioovits pictor de firme :o: cîmfestă :o:

Strada N. Jorga colț cu Strada Corcheș
Telefon 381. ☐☐ Telefon 381.

Vadász & Co.

Întreprindere pentru instalațiuni
moderne de electricitate și apă.

Str. Universității No. 2. :-: Telefon 2-14.

Primin

facerea de orice planuri,
preliminare de spese pen-
tru edificări, întreprindem
noui edificări, transfor-
mări, curățiri, reparări etc.

Id. Oriold și Asztalos

măestrii arhitecți,
CLUJ, str. Avram Iancu 42.

Elvállalunk

mindennemű építkezések-
hez szükséges terveket,
költségvetéseket, új épít-
kezést, átalakításokat, ja-
vításokat stb. :-: :-: :-:

Id. Oriold és Asztalos

építőmesterek
CLUJ, Str. Avram Iancu 42.

G. ONIȘOR CLUJ

LIBRĂRIE și PAPETĂRIE

Asortiment com-
plect de Cărți didacti-
ce, cărți literare și de
științe Române și stră-
ine, Depozit de hârtie,
Plicuri casete; Ar-
ticlii de Birou și
Furnitori de tot felul.

Cluj,
Piața Unirii
No. 4.

CAROL LASSEN

Casă internațională de expedițiuni și transporturi

Cluj,
Piața Unirii
No. 4.

SUCURSALE PROPRII ÎN STRĂINĂTATE: Berlin, Hamburg, Bremen, Lübeck, Stettin, Danzig, Emden, Flensburg, Leipzig, Dresden, Chemnitz, Breslau, Prosen, Aachen, Köln a. Rh. Frankfurt a. M., Kaiserlautern, Mannheim, Ludwigshafen, Worms, Karlsruhe, Pforzheim, Offenburg, Freiburg i. Br., Schramberg, Schwenningen a. N., Stuttgart, Heilbronn a. N., Nürnberg, Ulm, Regensburg, Passau, Salzburg, Wien, Lissabon, Reval, Rotterdam, Stockholm, Gothenburg, Christiana, Copenhagen, Esbjerg.

SUCURSALE ȘI REPREZENTANȚE ÎN ROMÂNIA:
București, Arad, Oradea-Mare, Satu-Mare, Cernăuți,
Brașov, Sibiu, Dej, Bistrița, Sighetul-Marmației, Târgul-
Mureș, Timișoara, Medias. ☉☉☉☉☉☉☉☉

Transporturi în vagoane complete și co-
lective, vămuri și reclamațiuni de fracte.

ELIAN

Mare depozit de vinuri, fabrică de spirt, rom, cognec, sirupuri și licheururi.

Fermă — model

MAKKAY fémárugyár, Cluj,

STRADA GH. BARIȚIU Nr. 16.

TELEFON Nr. 807.

Sürgönczim: „Aluminiumgyár“.

BUTOR

ebédő és hálószobák stb. olcsó árban

Fischer Albert és Co

butorraktár, asztalos és kárpitos-műhely
Cal.Reg.Ferdinand 61

DESIDERIU DÉNES

Női és férfidivat, kötött- és rövidáru üzlet

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND No 2.

Baia „Elisabeta“ fürdő

Proprietar: LUDOVIC HELLMANN

Str. Călugărițelor No. 1.

Deschisă de la orele 6 a. m. până la 7 p. m.

A legjobb klisék

Erdély egyetlen cinkografijában, a **Minerva r.-t.**

műintézetében készülnek

Cluj, Strada Regina Maria 1.

Banca Ardeleană și Cassa de Economie

Societate Anonimă

Cluj, Piața Unirei 32. (Clădire proprie.)

Efectuează remiteri pentru orice piață din țară și străinătate, în condițiile cele mai favorabile. Cumpără și vinde valută străină. Depuneri se acceptă spre fructificare cu dobânzile cele mai mari, și se plătesc ori-când fără prealabilă denunțare. Impozitele asupra capitalului se plătesc de către bancă.

Fondată în 1894.

□□ Sucursală la Turda □□

Fondată în 1894.

Hölgyek figyelmébe!

Kitünő. onduláció és hajfestészet csak a „SALON DE PARIS“ ban. Fejmosás. Manikűrözés. Modern hajmunkák legszebb kivitelben, méltányos árak mellett készülnek. ○○○○

Salon de Paris

Cluj, Calea Victoriei 2. (Kossuth-u.)

Ganz-féle

Uzina electrică a orașului sub. conducerea societății

villamossági részv.-társ.

2

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. La comandă efectuează instalații de motoare electrice. Lămpi și materiale pentru instalații permanent în depozit.

Elvállal elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, ivlámpa szén-pálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30
Palatul Széky. ☐☐☐ Telefon 403.

Bitumul Matitza s. a.

Capitalul social Lei 6.000.000

Centrale București

Filiala Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 55. I.

Telefon 10-09

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzement) etc. ○○○

Material totdeauna la magazie.

**Legelőssőbb be-
vásárlási forrás****Babits**

ceasornicar și bijutier — órás és ékszerész

Nagy raktár órák, ékszerek, arany-, ezüstárúk és dísz tárgyakban. Ékszerek, tört ezüst, aranyárúk legmagasabb árban beváltatnak. Cluj-Kolozsvár, C. Regele Ferd. 27. (Wesselényi-u.) Vis-à-vis dela Posta Mare. (A főpostával szemben.)